

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä heinäkuuta 2011

899/2011

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maksulaitoslain (297/2010) 29 §:n 5 ja 6 momentti sekä 30 §:n 4 momentti,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 5 §:n 6 kohta, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n otsikko ja 1 ja 4
momentti, 8 §, 9 §:n 3 momentti, 24 §:n 1 momentti sekä 26 ja 31 § sekä
lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti, 5 §:ään uusi 2 a, 2 b ja 6 a kohta, lakiin uusi 7 a §,
10 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 21 a ja 21 b §, 27 §:ään uusi 2 momentti, jolloin
nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 28 a, 30 a, 31 a ja 36 a §
seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan maksupalvelua. Mitä tässä laissa säädetään maksupalvelusta ja maksulaitoksesta, sovelletaan myös sähköisen rahan liikkeeseenlaskuun ja sähkörahayhteisöön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 §

Soveltamisalaan kuulumattomat palvelut

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, siinä tarkoitettujen palveluntarjoajien liikkeeseen laskemaan sähköiseen rahaan sovelletaan, mitä 36 a §:ssä säädetään.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2 a) *sähkörahayhteisöllä* maksulaitosta, jonka tämän lain mukaiseen toimilupaan sisältyy lupa laskea liikkeeseen sähköistä rahaa;

2 b) *sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalla* sähkörahayhteisöä ja muuta luonnollista tai oikeushenkilöä, joka laskee liikkeeseen sähköistä rahaa;

6) *varoilla* käteistä, tilille kirjattua rahaa ja sähköistä rahaa;

6 a) *sähköisellä rahalla* raha-arvoa, joka on tallennettu sähköisesti tai magneettisesti sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalle suoritettua rahamäärää vastaan maksutapahtumien tekemistä varten ja jonka yksi tai useampi

HE 2/2011
TaVM 1/2011
EV 3/2011

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY (32009L0110) EUVL N:o L 267, 10.10.2009, s. 7-17

yritys on sitoutunut hyväksymään maksuksi;

6 §

Maksupalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Maksupalvelua saa tarjota vain, jos toimintaan on saatu tässä laissa tarkoitettu toimilupa. Sähkörahayhteisön toimiluvasta on erikseen käytävä ilmi oikeus laskea liikkeeseen sähköistä rahaa.

7 §

Muun maksupalvelun tarjoamisen kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun luvanvaraisuutta koskeva poikkeus

Sen estämättä, mitä 6 §:ssä säädetään, luonnollinen henkilö, jonka kotipaikka on Suomessa, ja oikeushenkilö, jonka pääkonttori on Suomessa, saa tarjota muuta maksupalvelua kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ilman toimilupaa tässä pykälässä säädettyin edellytyksin.

Tässä pykälässä tarkoitettua oikeutta tarjota maksupalvelua ei ole, jos palvelun tarjoamiseen osallistuva tai siitä vastaava luonnollinen henkilö ei ole 13 §:ssä tarkoitettulla tavalla luotettava taikka jos maksupalveluntarjoaja ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi on säädetty rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

7 a §

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskun luvanvaraisuutta koskeva poikkeus

Sen estämättä, mitä 6 §:ssä säädetään, luonnollinen henkilö, jonka kotipaikka on Suomessa, ja oikeushenkilö, jonka pääkonttori on Suomessa, saa laskea liikkeeseen sähköistä rahaa ilman toimilupaa, jos 30 a §:n mukaisesti laskettu liikkeessä olevan sähköisen rahan määrä ei ylitä 5:tä miljoonaa euroa. Jos liikkeessä olevan sähköisen rahan määrää ei voida luotettavasti laskea, se on arvioitava

noudattaen, mitä 30 a §:n 4 momentissa säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettuun sähköisen rahan liikkeeseenlaskijaan sovelletaan, mitä 7 §:n 3—6 momentissa säädetään maksupalvelun tarjoajasta, 10 §:n 2 momentissa luoton myöntämisestä sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanotetuista varoista, 28 a §:ssä sähköistä rahaa koskevien liiketapahtumien rekisteröinnistä ja 36 a §:ssä sähköisen rahan liikkeeseenlaskusta ja lunastamisesta.

8 §

Ilmoitusvelvollisuus tarjottaessa maksupalvelua ilman toimilupaa

Henkilön, joka aikoo tarjota maksupalvelua 7 tai 7 a §:ssä tarkoitettulla tavalla ilman toimilupaa, on tehtävä siitä ilmoitus Finanssivalvonnalle. Ilmoitukseen on sisällytettävä liiketoimintasuunnitelma, josta ilmenevät tarjottavat maksupalvelut ja aiotun toiminnan laajuus sekä selvitys luonnollisista henkilöistä, jotka osallistuvat maksupalvelun tarjoamiseen tai vastaavat siitä. Palveluntarjoajan on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava Finanssivalvonnalle toiminnan lakkaamisesta, merkittävistä muutoksista toiminnan laajuudessa sekä muutoksista 7 §:n 2—4 momentissa ja 7 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa seikoissa.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta tai, jos ilmoitus on ollut puutteellinen, siitä, kun ilmoituksen tekijä on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset, tehtävä päätös siitä, täyttääkö henkilö toiminnan harjoittamiselle säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan on viipymättä peruutettava päätös, jos toiminta ei enää täytä 7 §:n 2—4 momentissa tai 7 a §:n 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Maksupalveluita 7 tai 7 a §:n nojalla ilman toimilupaa tarjoavan on vuosittain ilmoitettava Finanssivalvonnalle toteuttamiensa maksutapahtumien yhteismäärä. Finanssivalvonnalla on lisäksi oikeus saada mainitulta palveluntarjoajalta muut tämän pykälän soveltamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Finanssivalvonta antaa valvonnan kannalta

tarpeelliset tarkemmat määräykset tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

9 §

Sallittu liiketoiminta

Maksulaitos saa tarjota vain sellaisia maksutilejä, joita käytetään yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksulaitoksen maksupalvelunkäyttäjiltä vastaanottamat varat eivät ole luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettuja talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja.

10 §

Luoton myöntäminen

Sähkörahayhteisö ei saa myöntää luottoa varoista, jotka se on ottanut sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan.

21 a §

Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Jokaisen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia sähkörahayhteisön osakkeita, osuuksia tai sijoitusosuuksia taikka osuuden yhtiön peruspääomasta tai yhtiöpanoksesta, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa hankinnan johdosta:

1) olisi vähintään 20 prosenttia sähkörahayhteisön osake-, osuus-, sijoitusosuus- tai peruspääomasta tai yhtiöpanoksesta;

2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 20:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa sähkörahayhteisön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä siten, että omistus hankinnan johdosta olisi vähintään 30 tai 50 prosenttia sähkörahayhteisön osake-, osuus-, sijoitus-

osuus- tai peruspääomasta tai yhtiöpanoksesta tai omistus vastaisi samansuuruisia osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä, taikka sähkörahayhteisöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Sellaisia osakkeita ja osuuksia ei kuitenkaan oteta huomioon, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai sähkörahayhteisö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Sähkörahayhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Tässä pykälässä tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

21 b §

Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa koskeva rajoitus

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 21 a §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä ja kieltopäätöksen antamista koskevasta menettelystä mainitun lain 32 b §:ssä.

Ilmoitusvelvollinen ei saa hankkia 21 a §:ssä tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia, ennen kuin Finanssivalvonta on tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai päätöksen tekemiselle Finanssivalvonnasta annetun lain

32 b §:ssä säädetty määräaika on päättynyt, jollei asian käsittelyssä toisin määrätä.

24 §

Asiamies

Maksulaitos voi tarjota maksupalveluja asiamiehen välityksellä. Asiamies toimii maksulaitoksen lukuun ja sen vastuulla. Sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ei saa antaa kokonaan asiamiehen hoidettavaksi.

26 §

Asiakasvarojen suojaaminen

Maksulaitoksen, joka maksupalvelun tarjoamisen lisäksi harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, on jäljempänä tässä pykälässä säädetyllä tavalla suojattava maksupalvelun käyttäjiltä tai toiselta maksupalveluntarjoajalta maksutapahtumien toteuttamiseksi ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanotetut varat. Jos maksutapahtuman toteuttamiseksi suoritettavat varat ylittävät 150 euroa, ne kuuluvat suojan piiriin. Maksulaitos saa kuitenkin sopia muun maksupalvelun käyttäjän kuin kuluttajan kanssa, että varat kuuluvat suojan piiriin vain, jos ne ylittävät 600 euroa. Mitä tässä momentissa säädetään suojan piiriin kuuluvien varojen vähimmäismääristä, ei sovelleta varoihin, jotka on vastaanotettu sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan.

Maksulaitoksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettut varat niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta toisen maksupalvelun käyttäjän, maksupalveluntarjoajan tai maksulaitoksen varoihin. Maksulaitoksen on talletettava varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen taikka vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin, jos varoja ei ole suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä. Varat, jotka palveluntarjoaja hyödyntää sähkörahayhteisölle sähköisen rahan käytön perusteella,

on talletettava tai sijoitettava tämän momentin mukaisesti niin pian kuin varat ovat sähkörahayhteisön käytettävissä, kuitenkin viimeistään viidentenä työpäivänä sähköisen rahan liikkeeseenlaskusta. Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, milloin arvopaperia tai muuta sijoituskohdetta voidaan pitää vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana.

Maksulaitos voi suojata 1 momentissa tarkoitettut varat myös siten, että maksulaitoksen vastaanottamat varat maksetaan maksulaitoksen tullessa maksukyvyttömäksi maksupalvelun käyttäjille sellaisen vakuutusyhtiön tai luottolaitoksen, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan ryhmään, myöntämästä vakuutuksesta tai takauksesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi maksulaitoksen vastaanottamiin varoihin, joita käytetään tulevien maksutapahtumien toteuttamiseen, kun osa varoista käytetään tuleviin maksutapahtumiin ja osa muihin palveluihin kuin maksupalveluihin. Tätä momenttia sovelletaan myös, kun tulevia maksutapahtumia koskevien varojen osuus on muuttuva tai osuus ei ole etukäteen tiedossa ja maksupalveluihin käytettävien varojen osuus voidaan kohtuudella arvioida aikaisemmin toteutettujen maksutapahtumien kehityksen perusteella. Sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanotettujen varojen määrän määrittämiseen sovelletaan, mitä 30 a §:ssä säädetään.

Maksulaitoksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle merkittävistä muutoksista toimissa, joihin maksulaitos on ryhtynyt tämän pykälän noudattamiseksi.

5 luku

Maksupalvelun tarjoamisen taloudelliset edellytykset

27 §

Vähimmäispääoma

Sähkörahayhteisön osakepääoman, osuus-pääoman, peruspääoman tai yhtiöpanoksen on oltava vähintään 350 000 euroa.

28 a §

Liiketapahtumien rekisteröinti

Maksulaitoksen on tässä luvussa säädettyjen vaatimusten laskemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi rekisteröitävä luotettavalla tavalla sähköistä rahaa, muita maksupalveluja sekä 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja palveluja koskevat liiketapahtumat erillään kustakin muusta liiketapahtumien ryhmästä siten, että niiden määrää ja osuutta koko maksulaitoksen liikevaihdosta sekä siltä osin kuin liiketapahtumat koskevat sähköistä rahaa, liikkeessä olevan sähköisen rahan osuutta koko maksulaitoksen taseen loppusummasta voidaan jatkuvasti seurata riittävällä tarkkuudella. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä liiketapahtumien rekisteröinnistä.

30 a §

Sähkörahayhteisön omien varojen vähimmäismäärä

Sähkörahayhteisöllä on oltava jatkuvasti omia varoja 30 §:ssä säädetyn määrän lisäksi vähintään määrä, joka vastaa kahta prosenttia sähkörahayhteisön liikkeeseen laskeman sähköisen rahan keskimäärästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu liikkeessä olevan sähköisen rahan keskimäärä lasketaan kuuden edeltävän kalenterikuukauden aikana kunkin kalenteripäivän lopussa liikkeessä olevan sähköiseen rahan liittyvän yhteenlasketun takaisinmaksuvelvollisuuden keskiarvona.

Sähkörahayhteisön on laskettava 2 momentissa tarkoitettu keskimäärä kunkin kalenterikuukauden osalta kuukauden ensimmäisenä työpäivänä ja ilmoitettava se Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa tarkemat määräykset ilmoitusvelvollisuuden sisälöstä.

Jos sähkörahayhteisö ei ilman kohtuuttomia kustannuksia voi laskea liikkeessä olevan sähköisen rahan keskimäärää 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, Finanssivalvonta voi sähkörahayhteisön hakemuksesta myöntää luvan määrittää liikkeessä oleva sähköisen rahan määrä varovasti arvioitujen historiatie-

tojen perusteella. Finanssivalvonnan on myönnettävä lupa, jos liikkeessä olevan sähköisen rahan keskimäärä voidaan jatkuvasti arvioida luotettavalla tavalla. Toimiluvan myöntämistä seuraavan 12 kuukauden ajan liikkeessä olevan sähköisen rahan määrä saadaan arvioida toimilupahakemukseen liitettyssä, Finanssivalvonnan hyväksymässä liiketoimintasuunnitelmassa esitetyn arvion mukaisesti.

31 §

Omien varojen vähimmäismäärästä poikkeaminen

Mitä 30 ja 30 a §:ssä säädetään, ei sovelleta maksulaitokseen, joka täyttää luottolaitostoiminnasta annetun lain 56 §:ssä säädetty omien varojen vähimmäismäärää koskevan poikkeusluvan edellytykset ja joka kuuluu emoluottolaitoksen konsolidoidun valvonnan piiriin siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Finanssivalvonta voi enintään kolmen vuoden ajaksi edellyttää, että maksulaitoksen omien varojen määrä on enintään 20 prosenttia suurempi kuin 30 tai 30 a §:n mukaisesti laskettu määrä, jos se on välttämätöntä maksulaitoksen riskienhallintaa, tappion kantokykyä tai sisäisen valvonnan menetelmiä koskevien arvioiden perusteella. Finanssivalvonta voi vastaavasti myös alentaa vaadittavien omien varojen määrää enintään 20 prosentilla enintään kolmen vuoden ajaksi.

31 a §

Omien varojen vähimmäismäärää koskevien tarkempien säädösten ja määräysten antaminen

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään maksupalveludirektiivin täytäntöön panemiseksi tarkemmin 29 §:ssä tarkoitettujen omien varojen laskemisesta käytettävistä menetelmistä. Finanssivalvonta antaa maksupalveludirektiivin sekä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin

2000/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY täytäntöönpanon edellyttämät muut tarkemmat määräykset 29, 30, 30 a ja 31 §:ssä tarkoitetun omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta.

36 a §

Sähköisen rahan liikkeeseenlasku ja lunastaminen

Sähköistä rahaa saadaan laskea liikkeeseen ja lunastaa ainoastaan nimellisarvosta.

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskua vastaan vastaanotetut varat on muutettava sähköiseksi rahaksi välittömästi.

Sähköiselle rahalle ei saa maksaa korkoa tai muuta sähköisen rahan hallussapitoajan keston liittyvää etuutta.

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskija on velvollinen lunastamaan sähköisen rahan haltijan vaatimuksesta tämän hallussa olevan sähköisen rahan, jos haltija vaatii lunastusta sopimusaikana tai viimeistään vuoden kuluttua sopimuksen päättymisestä. Jos vaatimus tehdään sopimusaikana taikka jos sähköistä rahaa voidaan käyttää myös sellaiseen maksamiseen, joka ei kuulu lain soveltamisalan piiriin, eikä etukäteen ole tiedossa, millainen osuus sähköisestä rahasta käytetään tällaiseen maksamiseen, haltija voi vaatia liikkeeseenlaskijaa lunastamaan myös ainoastaan haltijan vaatiman osuuden tämän hallussa olevasta sähköisestä rahasta.

Sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan ja sähköisen rahan haltijan välisestä sopimuksesta on käytävä ilmi selvästi ja helposti havaittavalla tavalla lunastettavuutta koskevat ehdot

ja lunastamisesta mahdollisesti perittävät maksut. Ehdot on ilmoitettava sähköisen rahan haltijalle ennen sopimuksen tekemistä.

Lunastamisesta voidaan periä maksu ainoastaan, jos se käy ilmi 5 momentin mukaisesti sopimuksesta ja ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

1) lunastamista on pyydetty ennen sopimuksen päättymistä;

2) sopimuksessa on määrätty päättymispäivästä ja sähköisen rahan haltija on päättänyt sopimuksen ennen kyseistä ajankohtaa;

3) lunastamista pyydetään yli vuoden kuluttua sopimuksen päättymisestä.

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän pykälän säännöksistä sähköisen rahan haltijan vahingoksi, on mitätön kuluttajaa kohtaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011.

Finanssivalvonta myöntää ilman hakeusta tämän lain mukaisen sähkörahayhteisön toimiluvan oikeushenkilölle, jolla tämän lain voimaan tullessa on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen sähkörahayhteisön toimilupa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava sähkörahayhteisölle toimiluvan myöntämisestä ennen toimiluvan voimaantuloa. Finanssivalvonta voi ryhtyä tarvittaviin toimiin toimiluvan myöntämiseksi ennen lain voimaantuloa.

Yritys, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa liiketoimintaa, jossa lasketaan liikkeeseen sähköistä rahaa, saa 31 lokakuuta 2012 saakka tämän lain estämättä laskea liikkeeseen sähköistä rahaa noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*